

Αρ. Πρωτοκόλλου 4α

Έκδοση 1^η

Απρίλιος 2013

Σελίδα 1 από 7

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΘΕΤΗΡΑ ΚΥΣΤΕΩΣ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΑ

Συντακτική Ομάδα	Λεμονάκη Βασιλική Αλεξίου Αναστασία Διπλού Αγγελική
Συντονιστική Ομάδα	Γραφείο Εκπαίδευσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Γραφείο Ποιότητας
Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας	Τσάνη Παρασκευή
Πρόεδρος Ε.Ν.Α.	Κούτσια – Καρούζου Χρυσούλα
Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου	Σαράφης Κυριάκος
Διοικητής & Πρόεδρος Δ.Σ. Γ.Ν. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ» Βούλας	Κεχαγιάς Δημήτριος
Απόφαση Δ.Σ. της Υπ' αριθμ. 5 ^{ης} /28-3-2013 Συνεδρίασης	Κάθε αντίγραφο του παρόντος εγγράφου ισχύει μόνο όταν φέρει τη σφραγίδα πηγής πρόελευσης: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Γ.Ν. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ» ΒΟΥΛΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Καθετηριασμός ουροδόχου κύστης είναι η εισαγωγή καθετήρα διαμέσου της ουρήθρας στην κύστη.

ΣΚΟΠΟΣ - ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ :

- Παρακολούθηση του ρυθμού παραγωγής ούρων με ακρίβεια π.χ .σε βαριά πάσχοντες ασθενείς.
- Προεγχειρητικά σε μεγάλα χειρουργεία ή σε χειρουργεία όπου ο ασθενής παραμένει κλινήρης για μεγάλο διάστημα.
- Επίσχεση ούρων.
- Παροχέτευση ούρων σε ασθενείς που δεν είναι σε θέση να ουρήσουν.
- Σε ασθενείς με απώλεια ούρων για λόγους καθαριότητας και πρόληψης κατακλίσεων όπως σε νευρολογικές παθήσεις ,κωματώδεις καταστάσεις κλπ.
- Για θεραπευτικό σκοπό π.χ έγχυση φαρμάκων στην κύστη.
- Για διαγνωστικό σκοπό π.χ συλλογή καθαρού δείγματος ούρων όταν ο ασθενής δεν συνεργάζεται.
- Για πλύσεις ουροδόχου κύστης.

ΥΛΙΚΑ –ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Για την προετοιμασία του δέρματος:

- Αποστειρωμένες γάζες.
- Αντισηπτικό διάλυμα.

Για το άσηπτο πεδίο:

- Αποστειρωμένο τετράγωνο σχιστό.
- Γάντια αποστειρωμένα.

Για τον καθετηριασμό:

- Καθετήρες Foley ενηλίκων δυο ή τρεις 2way ή 3way συνήθως Νο 16 ή 18 ανάλογα με το σκοπό του καθετηριασμού.
- Set καθετηριασμού που περιέχει νεφροειδές με γάζες και λαβίδα.
- Αδιάβροχο πεδίο.
- Νεφροειδές.
- Αποστειρωμένη υδροδιαλυτή λιπαντική ουσία (π.χ.ξυλοκαΐνη).
- Σύριγγα των 10cc με φυσιολογικό ορό.
- Ουροσυλλέκτης κλειστού κυκλώματος.
- Δοχείο καλλιέργειας και γενικής ούρων κατά περίπτωση.
- Στατό ουροσυλλέκτη.
- Παραβάν.
- Τροχήλατο νοσηλείας με κάδο απόρριψης ΕΙΑ.

ΦΑΣΗ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ Προετοιμασία της ασθενούς και του περιβάλλοντα χώρου για τον καθετηριασμό.

Η εφαρμογή του καθετήρα είναι προτιμότερο να γίνεται από δύο νοσηλεύτριες/ές.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
Ενημέρωση του ασθενή για το σκοπό και την διαδικασία.	Διασφάλιση συγκατάθεσης και καλύτερης συνεργασίας της ασθενούς.	Ενισχύεται η εμπιστοσύνη του ασθενή.
Τοποθέτηση παραβάν.	Αποφυγή έκθεσης ασθενούς.	Βασική αρχή σεβασμού της προσωπικότητας.
Εξασφάλιση καλού φωτισμού και θερμοκρασία δωματίου.	Διευκόλυνση διαδικασίας.	
Συγκέντρωση των υλικών σε θέση προσβάσιμη στον ασθενή.	Εξοικονόμηση χρόνου και κινήσεων.	Προάγεται η αποδοτικότητα.
Υγιεινή των χεριών.	Προστασία του ασθενή από μεταφορά μικροβίων που αποικίζουν τον επαγγελματία υγείας.	Πλύσιμο με νερό και σαπούνι ή αντισηψία με αλκοολούχο διάλυμα.
Χρήση απλών γαντιών.	Προστασία επαγγελματία υγείας από επαφή με εκκρίσεις σώματος.	
Απομάκρυνση κλινοσκεπασμάτων.		
Τοποθέτηση ασθενή σε ύπτια θέση με τα γόνατα και τα ισχία σε κάμψη και έκταση.	Διευκόλυνση διαδικασίας.	
Τοποθέτηση αδιάβροχου υποστρώματος κάτω από τους γλουτούς.	Προστασία λευχειμάτων.	
Αφαίρεση γαντιών.		
Αντισηψία χεριών.		Σύμφωνα με τα 5 βήματα «Υγιεινής των χεριών».
Τοποθέτηση στατό με ουροσυλλέκτη στο κρεβάτι.		Ο ουροσυλλέκτης είναι αποστειρωμένος κλειστό κυκλώματος για την πρόληψη ουρολοιμώξεων.
Αντισηψία χεριών.		Σύμφωνα με τα 5 βήματα «Υγιεινής των χεριών».

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΘΗΤΗΡΑ ΚΥΣΤΕΩΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ	ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
Χρήση αποστειρωμένων γαντιών (αφού έχει προηγηθεί αντισηψία των χεριών).		Εφαρμογή άσηπτης τεχνικής.
Τοποθέτηση αποστειρωμένου τετράγωνου κάτω από τους γλουτούς προσέχοντας να μην έλθουν σε επαφή τα γάντια με μη αποστειρωμένες επιφάνειες π.χ. σεντόνι.		Η/Ο 2ος νοσηλεύτρια/ής βοηθά στην παροχή του υλικού. Εάν τα αποστειρωμένα γάντια έλθουν σε επαφή με μη αποστειρωμένες επιφάνειες αντικαθίστανται.
Καθαρισμός της περιοχής με αντισηπτικό διάλυμα. Διαχωρίζουμε τα μεγάλα χείλη του αιδοίου ώστε να είναι ορατό το σημείο της ουρήθρας. Καθαρίζουμε καλά με μια εμβαπτισμένη γάζα. Χρησιμοποιούμε μία γάζα κάθε φορά κάνοντας μία κίνηση από πάνω προς τα κάτω και στη συνέχεια την απορρίπτουμε. Ξεκινάμε με την σειρά πρώτα από τα μεγάλα χείλη, τα μικρά και τέλος την ουρήθρα.	Αποφυγή μεταφοράς μικροβίων του πρωκτού προς της ουροδόχο κύστη. Διευκόλυνση στον καθαρισμό της ουρήθρας.	
Αφαίρεση γαντιών. Αντισηψία χεριών.		Σύμφωνα με τα 5 βήματα «Υγιεινής των χεριών».
Χρήση αποστειρωμένων γαντιών.		
Άνοιγμα του αποστειρωμένου set καθετηριασμού. Εμβάπτιση γαζών με αντισηπτικό διάλυμα.		
Άνοιγμα του καθετήρα . Τοποθέτηση σύριγγας με N/S 0,9% ορό στον ειδικό αυλό. Φουσκώνουμε το μπαλόνι, αναρροφούμε πίσω και αφήνουμε την σύριγγα προσαρμοσμένη.	Έλεγχος για τυχόν διαφυγή.	Αποφυγή άσκοπου καθετηριασμού. Το μέγεθος του καθετήρα πρέπει να είναι μικρότερο από την ουρήθρα για αποφυγή τραυματισμού.
Λίπανση του άκρου του καθετήρα με gel ξυλοκαΐνης.	Διευκόλυνση εισαγωγής καθετήρα.	Τηρούμε άσηπτη διαδικασία.
Απομάκρυνση των μεγάλων χειλέων του αιδοίου με το ένα χέρι.	Καλύτερη ορατότητα του στομίου της ουρήθρας και αποφυγή μόλυνσης του καθετήρα	Το χέρι δεν είναι πλέον αποστειρωμένο.

Κράτημα του άκρου του καθετήρα με το αποστειρωμένο γάντι ή τη λαβίδα.		Το περιφερικό άκρο του καθετήρα αφήνεται σε νεφροειδές ή συνδέεται με τον ουροσυλλέκτη.
Προώθηση του καθετήρα στην ουρήθρα με ήπιους χειρισμούς και μικρές κινήσεις.	Αποφυγή τραυματισμού της ουρήθρας.	
Εισαγωγή του καθετήρα περίπου 5-6 εκ.		Το μήκος της γυναικείας ουρήθρας είναι στα 3-4 εκ. Η ασθενής μπορεί να βοηθήσει παίρνοντας βαθιές αναπνοές κατά την φάση της προώθησης.
Προωθείται το περιεχόμενο της σύριγγας και γεμίζει το μπαλόνι του ουροκαθετήρα.		6 cc- 8 cc N/S 0.9% ορού είναι αρκετά. Στη συσκευασία του καθετήρα συνήθως αναγράφεται η ποσότητα του ορού που χρειάζεται.
Ελαφρό τράβηγμα του καθετήρα προς τα έξω.	Επιβεβαίωση ότι το μπαλόνι είναι φουσκωμένο και δεν πρόκειται να φύγει ο καθετήρας.	
Σύνδεση του καθετήρα με το σωλήνα του ουροσυλλέκτη.	Διατήρηση κλειστού κυκλώματος για αποφυγή ουρολοιμώξεων.	Ο ουροσυλλέκτης: -Δεν πρέπει να σηκώνεται στο επίπεδο της κύστης για αποφυγή παλινδρόμησης ούρων. -Δεν πρέπει να αγγίζει το δάπεδο. -Αδειάζει από την ειδική βαλβίδα αφού πρώτα απολυμανθεί σε ειδικό δοχείο (ξεχωριστό για κάθε ασθενή).
Απομάκρυνση του χρησιμοποιημένου υλικού και απόρριψη του σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Διαχείρισης Αποβλήτων. Τακτοποίηση ασθενούς.		
Απόρριψη γαντιών.		Η απόρριψη τους γίνεται σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Διαχείρισης Αποβλήτων.
Αντισηψία των χεριών.		Η αντισηψία των χεριών πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Ο καθετηριασμός ουροδόχου κύστης πρέπει να περιορίζεται αυστηρά όπου κρίνεται απαραίτητος.
- Η χρονική διάρκεια παραμονής του καθετήρα περιορίζεται στον απόλυτα απαραίτητο χρόνο.
- Ο καθετηριασμός πρέπει να διενεργείται από καλά εκπαιδευμένο προσωπικό.
- Σε περίπτωση επίσχεσης ούρων δεν αφαιρείται όλο το ποσό των ούρων από την κύστη αλλά τμηματικά γιατί μπορεί να προκληθεί αιμορραγία λόγω απότομης μείωσης της πίεσης και διαστολής των αγγείων της κύστης. Δεν απομακρυνόμαστε μέχρι να ελέγξουμε τη λειτουργία του καθετήρα και την ποσότητα των ούρων που παροχετεύτηκαν (30' = 500 cc ούρα, πάνω από 500cc διακόπτεται η ροή με λαβίδα). Επίσης ελέγχουμε την όψη και το χρώμα των ούρων για πιθανή παρουσία αίματος.
- Σε περίπτωση που δεν αναγνωρίζεται το έξω στόμιο της ουρήθρας λόγω κραύρωσης αιδοίου, πρόπτωσης τραχήλου μήτρας ή κυστεοκήλης συνιστάται η χρήση πηγής ψυχρού φωτισμού και η τοποθέτηση γάζας στον κόλπο προκειμένου να αποκατασταθεί η ανατομία και να αναγνωριστεί το έξω στόμιο της ουρήθρας.
- Εάν για κάποιο λόγο παραβιαστεί το κλειστό κύκλωμα ή υπάρξει διαρροή από το σύστημα ο καθετήρας αντικαθίστανται χρησιμοποιώντας άσηπτη τεχνική και αποστειρωμένα υλικά.
- Οι ουροκαθετήρες αντικαθίστανται ανάλογα με τις οδηγίες τις οποίες προτείνει ο κατασκευαστής. Ενδείξεις αλλαγής είναι η συχνή απόφραξη που δημιουργεί ανάγκη για συχνές πλύσεις και η παρουσία συγκριμάτων μέσα σε αυτόν.
- Αντισηψία των χεριών απαιτείται πριν από οποιοδήποτε χειρισμό στον ουροκαθετήρα και ουροσυλλέκτη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Σαχίνη-Καρδάση, Α., Πάνου Μ. Νοσηλευτικές Διαδικασίες. Στο Παθολογική & Χειρουργική Νοσηλευτική. Τόμος 1ος Αθήνα, Εκδόσεις Βήτα. Β'επανεκδοση 2002 σελ: 388-394 , 468-480.
- Καλοφουσούδης Ι. Νοσηλευτικά Πρωτόκολλα και Διαδικασίες. Στο Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Αθήνα, Εκδόσεις Λίτσας 2000. Σελ.129-130.
- CDC, [Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee \(HICPAC\)](#), 2009 Guideline for Prevention of Catheter Associated Urinary Track Infections. Διαθέσιμο στον Δικτυακό τόπο: http://www.cdc.gov/hicpac/cauti/001_cauti.html
- Campell-Walsh-Urology Edition 10th 2012.
- Mclatchie G. Oxford Handbook of clinical surgery. Edition 3rd 2007.
- Mills K: Color Atlas and Text of Emergencies Edition 2nd 1998.